СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 30. Джерзі Ситі, Н .Дж., пятниця, 7-го лютого 1941. No. 30. Jersey City, N. J., Friday, February 7, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

БЕЛЬҐІЯ ВІДБИВАЄ СВОЄ

НЮ ЙОРК. — Бельґійське представництво в Америці добилось від американського суду цього, що він признав Бельґії право до 260 міліонів золотих франків зо зложених і заморожених в Америці французьких фінансових резервів. А сталось це внаслідок таких подій: Минулого року, підчас окупації Бельґії німцями, бельґійський уряд вивіз на територію Франції 260 міліонів золотих франків з тим застереженням, що ті гроші Франція буде зберігати для Бельґії. Коли німці почали наїздити і на Францію, французький уряд вивіз ті гроші, разом зо своїми, до своєї африканської кольонії в Дакарі. Та тепер, під напором німців, французький уряд звертає те золото знов з Декару і передає його німцям. Супроти цього бельґійське представництво в Америці звернулось до суду, щоб ті, неправно забрані французьким урядом гроші, відбити собі відповідну частину французького золота, зложеного в Америці, дістати для себе. Суд одобрив цю справу.

КАРТЯНІ „ШУЛЄРИ" ПІД АРЕШТОМ.

НЮ ЙОРК. — Прокуратор Томас Дюї звелів арештувати републиканського районового провідника, Лоіса Шрайбера, за те, що він мав свій „републиканський клюб", у якім відбувались газардові гри, часто получені з ошуствами. Адвокат Шрайбера в суді натякнув, що це „політична пімста" з боку Томаса Дюія.

Підчас судової розправи інша шайка картяних шахраїв призналась до вини. До цеї шайки належали такі: Каплін, ватажок цеї шайки, Бавм, Епстайн, Раскін і Рубін. Всі вони признались до вини. Вони натягнули ріжних людей аж на два міліони долярів. Суддя питав Раскіна, чи гра відбувалась чесно. Рас-[...] що ніколи в житті не грав чесно. Карти [...]і. В такій грі, хто не був з цею обізна-[...] ніколи не міг виграти.

ПЕРЕСЛУХАННЯ В СЕНАТІ.

ВАШИНҐТОН. — Перед сенатським комітетом заграничних справ зізнавали представники бизнесу, зокрема голова американської торговельної палати. Кемпер. Він сказав, що американський бизнес противиться проти вступлення Америки до війни, бо противно до принятих поглядів, американські бизнесмени не хочуть робити бизнесу на війні. Колиж деякі сенатори запитували, чи американські бизнесмени зробили щонебудь конкретного, щоб не робити зисків на війні, Кемпер відповів, що ні, що вони не мають належної можливости це зробити і це тільки їх бажання.

ГРЕКИ НЕ ХОЧУТЬ ЛІТАКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар фльоти Накс, заявив, що Греція відмовилась приняти дарунок від американської фльоти в формі 30 морських бомбовиків. Ці бомбовики були дещо перестарілі, говорив Накс. Американська фльота будує собі на їх місце нові мотерні. Але для Греції вони всетаки могли робити дуже добру службу, казав він.

Грецький представник у Вашинґтоні сказав, що тут мусить бути якесь непорозуміння. Бо Греція ще не відкинула цеї пропозиції. Грецьке посольство повідомило про це грецький уряд і очікує на це відповіди.

ІТАЛІЯ ПРОГРАЛА — КАЖЕ СТОВ.

НЮ ЙОРК. — До Америки вернув з грецького фронту відомий журналіст Ліленд Стов. Він був на фронті разом з грецькими військами від самого вибуху війни. Стов говорив, що Італія вже програла війну. Лиш Німеччина, великими посилками війська і літаків, може врятувати Італію від цілковитого провалу. Якби не страшна зима, говорив він, греки вже булиб заняли Вальону. Він також говорив, що фашизм в Італії зазнав цілковитого банкроцтва. Лишився лиш скелет, який піддержують німці і мусітимуть далі піддержувати, щоб він не провалився цілком.

ПРОТИ ПІДВИШКИ ЦІНИ НА „СОБВЕЯХ".

ОЛБАНІ. — Стейтовий сенатор Донінґен вніс перед стейтовою леґіслятурою законопроект, на основі якого забороненоб міському зарядови Ню Йорку підносити ціни на „собвеях". Ті ціни можна булоб піднести лиш за попереднім одобренням всіх голосуючих при виборах громадян.

СПЕКИ В БРАЗИЛІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Під сю пору в Бразилії великі спеки. Спекота, що вже відбувається третий день, побила в столиці Бразилії всі дотеперішні рекорди. Гарячка впродовж тих трьох днів доходила до 103 ступнів Фаренгайта. Було багато смертних випадків, получених з тою спекотою.

ШУКАННЯ ЗА КОМПРОМІСОМ У КОНҐРЕСІ

В конґресі далі дебатують над законопроектом ч. 1776. Дотепер забирало в тій справі 111 бесідників і висказувало свій погляд на ній. Спікер Рейберн заявив, що дотепер демократична конґресова більшість, яка назагал співпрацює з адміністрацією, не знайшла формули, на основі якої можна булоб погодити погляди адміністрації і критиків адміністрації. Проте в конґресі є такі настрої, щоб таку формулу знайти. Бо бажанням всіх конґресменів є повести так справу і подати такий законопроект помочи воюючим державам, щоб за нього голосувало якнайбільше конґресменів. Коли той законопроект перейде великою більшістю голосів, він зробить добре враження на саму американську націю і на заграницю, мовляв, в заграничній політиці Америки нема великих внутрішних розходжень.

ЗАГОСТРЕННЯ ВІДНОСНО ЖУРНАЛІСТІВ

Департамент фльоти видав розпорядження, що всі журналісти, чужі і домашні, а навіть всі урядники згаданого департаменту від найвищих до найнижчих включно, як теж конґресмени і сенатори, що відвідують цей департамент і бажають там довідатись про дещо, мусять мати карти ідентичности з фотографіями на ній. А журналісти мусять навіть залишати відтиски своїх пальців у згаданім департаменті. Завданням цього розпорядку є заховати внутрішні тайни, що відносяться до американської воєнної фльоти, та недопустити до них непокликаних осіб.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ПІДДЕРЖУЄ СТРАЙК

На вічу, скликанім страйкарами фабрики „Левітон" в Бруклині промовляла між іншими бесідниками також пані Рузвелт і піддержувала морально страйкарів. Вона закликала страйкарів, серед яких є 80% жінок, щоб вони стояли разом у боротьбі за кращий духовий і матеріяльний рівень життя. Сам факт, що вони страйкують, говорила пані Рузвелт, означує, що в Америці не все гаразд. Та з другого боку факт, що робітники можуть страйкувати і висказувати свої потреби, є доказом, що не все в Америці зле. Прийде час, що всі зрозуміють, що шляхом співпраці можна далеко більше зробити, ніж шляхом взаїмного нищення, говорила пані Рузвелт.

ВЕЛИКИЙ БРИТІЙСЬКИЙ НАЛЕТ НА НІМЕЦЬКІ ВОЄННІ БАЗИ

Британська Королівська Повітряна Сила вдарила з цілою силою на ті місця, де Німеччина збирає військо й літаки для нападу на Англію. Це пристані Дункірк, Брест і Остенд та Діеп. Бомбардовано ще теж і німецькі міста. Найбільше потерпіло промислове місто Дісельдорф, де скинено велику скількість тяжких і запальних бомб. Американські кореспонденти згадують теж за завзяті боротьби між британськими і німецькими летунами в повітрі над Англійським каналом. Британські звідомлення подають свої втрати за 24 годин налетів і бомбардувань на 9 літаків.

ІТАЛІЙЦІ ВІДСТУПАЮТЬ З ВЕЛИКИМ ПОСПІХОМ

Британська піхота не може надігнати італійців, що не відступають, а таки втікають з великим поспіхом. Так виглядає, що ціла Киренаїка, себто східня Лібія, опиниться в британських руках без дальшого бою. Зате надіються, що британцям прийдеться стрінути поважний італійський опір в Бенґазі. Це буде остання італійська спроба вдержатись хоч на клаптику Лібії. Як виходить зо звідомлень, то італійське постачання недомагає. Тому і такий поспіх з відворотом, бо військо хоче дістатись чимскорше до італійської бази. Британці гамують цей відворот при допомозі бомбардувань з літаків.

„ІЛЮСТРІЮЗ" ПРИПЛИВ ДО АЛЕКСАНДРІЇ

Виявляється, що британський панцирник „Ілюстріюз", що служить для приміщення бомбовиків, таки видержав німецьке страшне бомбардування, коли дістався власними силами з Мальти до Александрії, себто до цеї египетської пристані, що є головною британською базою на Середземнім морі, та в якій направляють кораблі. Наслідком німецьких бомбардувань мало згинути на панцирнику 80 вояків. Також знищено 20 літаків. Та проте, хоч бомбардовано панцирник сім годин, він видержавту страшну пробу. Направа корабля забере одначе довший час. При тому треба зазначити, що справжній панцирник є звичайно ще сильніше збудований ніж той, що є головно для летунських потреб.

ЗАПОРОВ НОСОМ ОБ ЗЕМЛЮ.—Італійський літак, зострілений британською артилерією на лібійській пустині в Африці.

НАЦІСТІВСЬКА ПРЕСА ЗАПОВІДАЄ НАПАД НА АНҐЛІЮ

БЕРЛІН. — Коли вірити тому, що тепер пише німецька преса, каже американський кореспондент Брукс Пітерс, то таки треба Анґлії числитись з німецькою інвазією, себто зо спробою такої інвазії. На ту тему тепер пишеться дуже багато в німецьких ґазетах і заповідається таке знищення Анґлії, яке годі собі уявити. Далі пишеться ще й про те, що американська допомога не спинить інвазії. А якщоб вона мала Анґлії дійсно допомогти, то мусілаб прийти вже тепер, а не аж в 1945 році. Навіть справжня допомога Америки, пишуть націстівські ґазети, моглаб тільки війну продовжити на кілька місяців, але її висліду вона не змінилаб. Націстівська преса висміває теж тих, що покликуються на минулу світову війну і те, що тоді сталось. Каже, що таке більше не повториться.

Беруть собі „за гонор".

Та сама преса розписується ще про заяви президента Рузвелта, секретара стейту Гола й інших про німецьку небезпеку. Каже, що коли такі особи бояться, що німці можуть висісти на американськім березі, на Мангетен, чи де там, то це є „відданням великиї чести німецькій армії".

Чи не хочуть відвернути увагу?

Тепер виринає питання, чому саме згадана преса так багато тепер пише про інвазію, коли довгий час майже про це не згадувала. Дехто думає, що це може бути націстівський підступ, звернений на те щоб відвернути увагу Америки і Великої Британії від інших річей, а сконцентрувати на британський остров. Бо можливо, що німці готуються вдарити на Велику Британію деінде.

ГОРДИЙ, ЩО З НІМЕЦЬКОГО РОДУ, АЛЕ ПРОТИ НІМЕЦЬКОЇ АҐРЕСІЇ.

ЛОНДОН. — Вендел Вилкі, заки покинув Анґлію, виголосив через радіо промову, звернену до німецького народу. Сказав, що він є „чисто німецького походження", що його предки прибули до Злучених Держав тому 90 років, втікаючи як протестанти перед німецькою автократією і бажаючи жити вільним життям. Зазначив, що він гордий, що є з німецького роду. Казав, що його властиве імя було Віллікє. Але підкреслив, що він ненавидить аґресію і тиранію, зазначуючи, що так само як він, думає теж і подавляюча більшість американців німецького походження, що є за свободу і права людини. Закінчив тим, що американці німецького походження ненавидять аґресивні заміри і жажду влади теперішнього німецького уряду. Оту промову, призначену головно для німецької людности в Европі, виголосив Вилкі на прохання британського міністерства інформацій. Її передано німецькою мовою.

ЗНОВУ ПРОТИ ЖИДІВ.

РИМ. — Асошіейтед Прес подає, що дві італійські ґазети виступили з нападами на Злучені Держави, в яких, як вони пишуть, „верховодять жиди". Вірджініо Ґайда пише в „Джіорнале д'Італія", що „жиди втягають" Злучені Держави у війну, щоб таким чином „відновити семітський інтернаціонал". Отсей фашистівський передовий журналіст пише далі, що „жиди заважують в американських намаганнях піти до війни" і подає імена 14 осіб, що мають бути жидами і стояти на чолі радіових стацій, бути видавцами ґазет і відгравати велику ролю в політиці. Ґайда заповідає, що це „викличе серед американського народу антисемітську реакцію".

МАБУТЬ НАДІЮТЬСЯ ЗАВОРУШЕНЬ.

БУДАПЕШТ. — Уряд думає над проектом нових гострих законів, звернених проти тих, що бунтуються і не виявляють льояльности до держави.

ВІДГРОЖУЮТЬСЯ ПЕТЕНОВИ.

РИМ. — Нема сумніву, що Німеччина й Італія сильно натискають на уряд маршала Петена в Віші. Часопис „Реджіме Фашіста" нападає на цей уряд і пригадує йому, що примиря Франції з Італією і Німеччиною може скінчитись за одногодинним виповідженням.

НІМЕЧЧИНА НАТИСКАЄ НА БОЛГАРІЮ.

ЛОНДОН. — Згідно з одержаними інформаціями Німеччина знову натиснула дипльоматично на Болгарію, щоб приступила до спілки з державами „осі", та щоб дала дозвіл на перемарш німецьких військ через Болгарію для нападу на Грецію. І є побоювання, що Болгарія готова таки піддатись німецьким погрозам.

БАНАНИ В ЛОНДОНІ!

ЛОНДОН. — Надійшов до Лондону транспорт бананів! І це є тепер велика новина тому, бо від листопада був заборонений такий довіз як „люксусовий".

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МІЖ МОЛОТОМ І КОВАЛОМ

Вендел Вилкі, бувший кандидат Републиканської Партії на уряд президента Злучених Держав, що цими днями в порозумінні з президентом Рузвелтом відвідував Велику Британію, зробив теж візиту айриському премієрові Де Валері, і цим драматично пригадав світові незвичайно делікатне положення Ірляндії в теперішній світовій політиці.

Як відомо, Ірляндія, що від довгих віків стогнала під англійським ярмом, нарешті добилася від Англії кращого трактування й стала майже незалежною державою в рамах Британської Імперії. Немовби висказам цього нового стану є її врочиста заява, що в теперішній війні між Німеччиною й Англією, Ірляндія, хоча частина Британської Імперії, буде придержуватися невтральности.

Уряд Ірляндії видимо виходив з традицийного розуміння значіння невтральности, себто з правила міждержавних відносин, що державу, яка в якійсь війні заявила свою непричетність, не повинні воюючі стороні зачіпати. Це розуміння значіння невтральности є одначе зовсім ясно передавнене. В нинішньому світі держави-аґресори на заяви невтральности не звертають найменшої уваги. Не звертала Росія на невтральність Литви, Лотвії й Естонії. Не звертала Німеччина на невтральність Данії, Норвеґії, Голяндії, Бельгії й Люксембургу. Не звертає Італія уваги на невтральність Греції, і Японія дивиться, як напасти на азійські кольонії европейських держав, що були зовсім невтральні в її конфлікті з Китаєм. Думати в такому світі, що захованням строгої невтральности, можна врятуватися перед нападом, є чистою фантазією, а не реальним думанням.

Що таке може статися з Ірляндією, ясно з її положення, бо вона представляє одну з догідних баз для наїзду Німеччини на Англію. Дали Ірляндії в цьому напрямку зрештою зовсім ясний натяк німецькі літаки, коли, роблячи понад Ірляндією обсерваційні лети, „через помилку" скинули на Ірляндію кілька важких бомб.

Чого ждати мешканцям Ірляндії на випадок наїзду Німеччини, про це відай ніхто в Ірляндії не сумнівається. Адже Голяндія, Бельгія й Данія не далеко й айриші мають звідти вістки. Що станеться з окупованою німцями Ірляндією по скінченні війни, про це відай айриші теж не сумніваються. Одначе, на стільки можна вносити з ріжних фактів, ірляндський уряд ще далі не хоче дозволити Англії закласти в Ірляндії свої бази для оборони перед Німеччиною й Англії й Ірляндії. Ідуть вісти, що ірляндський уряд не годиться на таку уступку навіть, якби Англія згодилася прилучити до айриської Ірляндії протестантський Улстер, що покищо не признає зверхности Доблину.

Здавалося, що з такою уступкою всякі ріжниці між Ірляндією й Британією затруться. Та прірва між ними існує ще далі. Заважує тут не стільки теперішність, скільки минуле. Воно не дає Ірляндії поглянути на своє положення холодними очима. І в своїм почутті історичної кривди Ірляндія ще готова втопити Британію, й сама втопитися.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА МОСКВИ

(Надіслане з Женеви).

З кінцем 1940 р. кінчиться очевидно і перша фаза зовнішньої політики Москви, що від самого початку війни відзначалась співробітництвом з Німеччиною. Найвища точка цього співробітництва це відвідини Молотова в Берліні з численним почотом політичних і економічних співробітників. Московський уряд не мав, розуміється, відваги відмовити Німеччині урядити цю демонстрацію, якою Берлін сподівався вплинути головно на Болгарію та Туреччину. Але вона не осягла бажаних результатів, можливо навіть тому, бо самий Кремль дав відповідні довірочні пояснення і в Софії й в Анкарі. Економічні результати не були очевидно багато кращими політичних. Не зважаючи на те, що по відвідинах Молотова залишилися в Берліні кілька советських „спеців" в справах господарства, а спеціяльно експорту, мусіли податися до Москви незабаром самий радник Шнурре, автор першої німецько-економічної умови. По відвідинах Молотова минуло вже майже два місяці. Німецька преса повідомляє, що згоду осягнено в „головних точках" та що товаровий рух між Німеччиною та СССР буде на основі нової умови більшим ніж на основі старої. Але не знаючи фактично розмірів попереднього, не можна означити й розміри майбутнього. Можна припускати лише, що московський уряд, не виконав навіть приблизно своїх зобовязань відносно експорту до Німеччини, і можна бути певним, що не виконуватиме й далі того, до чого зобовязується тепер.

Множаться ознаки того, що з початком нового року входить московський уряд в другу фазу своєї політики супроти Німеччини, політики не дуже-то приязної „невтральности". Московські можновладці прийшли очевидно до переконання, що дальші здобутки, а спеціяльно коштом Туреччини, моглиб бути поважною загрозою не лише для вдержання попередніх, а й для самого існування СССР. Московщина йшла на „співробітництво" з Німеччиною доти, доки здобувала території, що віддалювали московські центри від меж німецької потуги, а разом з тим не були непереможними перешкодами до можливого пізнішого порозуміння з противниками Німеччини.

Фактична окупація Румунії німецькими збройними силами була вже тяжким ударом по німецько - московським співробітництві. Тут Німеччина наблизилась вперше до найбільш невтральгічних осередків СССР, України і Кавказу, обійшовши советську вязницю народів з півдня і ставши біля дунайського гірла на березі Чорного моря. Небезпека ця дуже поважна сама по собі зробилась би смертельною для СССР, колиб італійська фльота спромоглась дістатися до Чорного моря, себто, колиб Німеччина спромоглась опанувати Дарданелі. Цього вистарчає, щоб московський уряд спротивився брати якусь активну участь в походи на Туреччину.

Від участи в поході на Туреччину стримує московський уряд і те, що цього їй Лондон вже дарувати не міг би. Отже мусілиб московські можновладці відмовитися раз на все від надії порозумітися з ворогами Німеччини, мусілиб станути отверто по її боці й причинитися до перемоги держав „осі". А це теж небезпечне!

До політики „невтральности" спонукують Московщину і її відносини до Японії. До заключення пакту ненападу між ними покищо ще не прийшло, а московський уряд заявив формально, що його політика відносно хінського уряду лишається незмінною, себто, що він буде підтримувати його й далі в боротьбі проти Японії. Ця заява особливо характеристична з огляду на те, що Великобританія і Злучені Держави Америки посилили своє підтримання маршала Ченг-Кай-шека уділенням позичок та збільшеним довозом зброї і амуніції. Отже фактично Московщина співпрацює в Европі з потрійним союзом, постачаючи, справді в невеликих розмірах, засоби поживи і нафту Німеччині, а на Далекім Сході, з англо-саксонськими державами, підтримуючи Чункінґський уряд. **Питанням е, розуміється, чи довго спроможеться сидіти московський уряд поміж двома стільцями,** чи не буде примушений в ближчім часі станути отверто на один чи другий бік.

Італійські поразки в Альбанії та на межах Египту спонукали московський уряд не менш ніж німецька небезпека для Дарданель перейти від політики співробітництва до політики „невтральности" у відносинах до потрійного союзу. Московський уряд насмілився противитися плянам „осі" в Малій Азії, але він не зважується виступити отверто проти Німеччини. І не зважиться очевидно ніколи, коли не матиме певности, що Німеччина буде переможена. **Інакше кажучи, Великобританія зможе числити на збройну допомогу Московщини не раніше, ніж вона буде для неї властиво цілком непотрібна.** Московщина не може собі дозволити навіть на те, що могла зробити Норвегія чи мала Греція, бо ці національні держави можна відбудувати навіть по їх цілковитій окупації. Колиж СССР буде розбитий на його складові національні частини, то для Московщини буде цілком байдуже, яка з сторін в сучасній війні переможе, бо Німеччина не малаб ніякого інтересу відбудовувати СССР, а Великобританія маючи лише морське сполучення з Московщиною навіть не малаб можности це зробити.

Незвичайно характеристичним для зовнішньої політики московського уряду є те, що советська преса цілком мовчить про неї. Всі передові статті головного московського уряду, „Известій" присвячені без винятку внутрішнім справам. Про світ поза межами СССР згадується лише при ріжних урочистих нагодах так, що „передові капіталістичні держави треба здогнати і перегнати під оглядом господарським", та що „неможна ніколи забувати про капіталістичне оточення СССР і бути завжди готовим дати одсіч ворогам..." Але советська преса і радіо - висильні подають дуже докладно і „безсторонньо" всі справоздання всіх держав. „Известія" містять навіть що дня мапки побоєвищ в Альбанії та Африці. Переглядаючи уважніше ось ті закордонні звідомлення, можна сконстатувати, що акцію московського імперіялізму провадиться далі як в демократичних так і в авторитарних державах. В „Известіях" з 17. XII. повідомляє наприклад ТАСС **про наступ на робітниче законодавство в Злучених Державах Америки,** де нібито обмежується права робітничих спілок та жадається від робітників додаткової праці без додаткової заплати в цілях прискорення виробу зброї і т. і. В іншім числі цього часопису повідомляється обширно про „внутрішні трудноші Японії", про брак рижу, невдоволення населення довгою війною, про опозицію в парляменті, про свавілля „японської военщини" і т. і. Отже часи і обставини змінилися, але зовнішня політика московського уряду лишилася незмінною, як перед вибухом війни у Франції, так і тепер в Злучених Державах Америки, з одного боку дуже турбується московський уряд прискоренням та поширенням американської допомоги Великобританії, а з другого боку підбурює американське робітництво проти уряду та підприємців, не в інтересах праці чи капіталу розуміється, а **лише в інтересах скріплення впливів московського імперіялізму в англо-саксонських державах.**

Отже перехід московської зовнішньої політики з першої фази до другої, від тіснішого економічного і політичного співробітництва з Німеччиною до своєрідної невтральности, ще ані трохи не значить, що Московщина перейде обовязково від неї до тіснішого співробітництва з Великобританією. Кремлівські можновладці кермуються лише хижацтвом з одного і страхом з другого боку. Що переважить, можливо побачимо незабаром.

К. Волинський.

СЛОВО ДО „НАШИХ ЧЕРВОНИХ"

У звязку з тим, що канадійський уряд розвязав у Канаді комуністичну партію, а майно сконфіскував, пропало багато такого добра, що походило з кишень українських робітників і фармерів. Тепер ті, що були побаламучені комуністичною пропагандою, опинились цілковито без організації. Маючи це на увазі, канадійські католицькі „Українські Вісти" звертаються до тих побаламучених канадійських українців зо „щирим словом", заохочуючи їх „вертати до рідного дому", до звязку з українським організованим життям, як теж і до греко-католицької Церкви. Між іншим пишеться там таке:

„Після проголошення комуністичної партії поза законом, збаламучені большевицькою дурійкою наші люде опинилися в положенні дикої звірини, яку мисливці загнали в безвихідний кут. Знаючи їх упертість, не робимо собі надій, щоби більша частина з них прозріла й розкаялася. Цинізм, зрадництво і брак усяких етичних вартостей у большевиків українського походження (розуміємо лідерів і лідерчуків) є так поражаючі, що ними вже нічо не всилі сколихнути. Безоглядно вірні Москві аж до часу, поки є ще якась надія на заплату за юдину, зрадницьку роботу. Однаке відомо нам, що багато колишніх симпатиків большевизму вже розчарувалися і большевицькі гази почали на добре випаровувати з їх голов, затруднених тою страшною отрутою. Бо як тим людям не відтворила очей смерть міліонів селян на Великій Україні, розстріли української інтелігенції, масові людоідства, Соловки й інші факти жорстокого тиранського знущання над нашою Батьківщиною, то тепер відтворили їм очі бодай листи від їх рідних — батьків, братів, сестер, а може й дітей з Галичини, яких московські большевики вивозять з їх сіл на далеку сибірську північ — Туркестан і навіть Камчатку. А це вже переконує. Відтворив їм очі декрет канадійського уряду, що приналежність до большевицької віри уважається зрадою Канади.

„Який вихід для них з цеї сліпої вулиці?

„Перше, вони мусять докладно застановитися, куди їх затягнули большевицькі ватажки і комуністична преса. Волочився один з другим по по большевицьких вічах, наслухався брехливих бесід агітаторів і думав, що нема кращого життя, як під большевиєю. А тимчасом сьогодні вже цілий світ переконався, що большевицький устрій це тиранство гірш давнього кріпацтва, це пекло для робітників і селян. Нині вже люди деревіють зі страху на саму згадку про той „рай". Банкроцтво комунізму як державного устрою, господарської системи й самої ідеї таке велике, що він не всилі витворити ніяких духових а навіть і матеріяльних вартостей. Комунізм добрий хіба тільки до нищення і вбивання. Докази на це дали за двадцять і кілька років своєї тиранії большевицькі ватажки. Найкраще, що вони вміють робити, то хіба лише вимордовувати життя десятків міліонів людей.

„Людська річ поблудити. Не лише з несвідомости, але й зі злоби. Але дуже нерозумна річ не хотіти признатися до блуду, не поправити помилки й оставати в блуді".

ЖИДИ ПІД НІМЦЯМИ

БЕРЛІН. — Кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" подає, що під німецькою владою в давній Німеччині й Австрії є ще 200,000 жидів. В Генеральним Губернаторстві має бути до міліона жидів. Німеччина ніби годиться вислати до Злучених Держав до 450,000 жидів, коби тільки Америка згодилась їх приняти.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЮЛІЯН ТАРНОВИЧ.

ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

(12)

Боротьба з половцями наповнює собою історію південної України, аж до приходу татар в першій половині XIII. століття), дуже скоро зробилися людною й багатою країною, з розвинутим господарством і торговлею. Про відносини до Польщі вперше чуємо***) в літописній записці під 1092 р.: „сього року воювали Польщу половці з Василем Ростиславичем", що кликав перед своєю братією — „дайте мені свою молодшу дружину — і я подумав оборонити і пімстити українську землю — піду, або здобуду собі славу, або голову свою положу за українську землю. Іншої гадки не було в серці моїм; в тім кленуся Богом і його пришестєм, що не подумав я чогось злого супроти братії моєї!" Пояснення ції відірваної вістки находимо у сповіди Василька, бо вона може мати двояке значіння: боронити Україну-Русь від претенсій польських і мститися за давні змагання — відірвати західні українські землі. Очевидно Василько чув себе сильнішим, він уважав можливим перенести боротьбу на польський ґрунт і навіть „взяти", себто зруйнувати „землю лядськую".

Длугош (польський історик), що тут черпав по всякій правдоподібности з затраченого українського джерела, оповідає, що згідно з вояовничими плянами Василька, провадив Володар і часто нападав на польські землі й забирав добичу, поки його там тіи не зловили підступом в одному нападі; так, що відносини між Галичиною і Польщею не поліпшувалися.

Одначе найважніше завдання перших Ростиславичів — забезпечення існування галицької держави й галицької династії, поширення через кольонізацію українськими оселенцями українських земель за Сяном і Вислокою і помноження сили до дальшої боротьби.

По Володарі, його син Володимирко веде дальше Галичину по вказаній дорозі. Він держиться вірно галицьких традицій, одначе через ріжні родинні звязки попадає в дуже прикре положення, бо Волинь відлучилася в одніх руках з Києвом та початковий союзник Володимирка, що у війні 1144 р. Володимирко мав угорську поміч: молодий король Гейза прислав свого бана Белуша з полком у поміч союзникові свого батька — тепер по словам Київської літописи — цей Гейза, з усіми своїми полками й усею своєю силою, враз з київським Ізяславом, що мав „скупя ся весь" — цебто з усіми своїми силами, вдарити на Володимирка від півночи — пішов звичайною дорогою на Сянік і Перемишль.

Володимирко вийшов Ізяславу назустріч під Белз, але на вістку, що угорське військо переходить уже Карпати, кинувся скоро на Перемишль; там Гейза уже взяв Сянік і пустошив околиці Перемишля. Чуючи себе не в силі стати до бою з ним, Володимирко післав багаті дарунки чільнішим дорадникам Гейзи, і вони почали відраджувати короля від дальшого походу, мовляв — час дуже ненаручний, бо заходить зима (був кінець жовтня). Гейза піддався цим намовам і завернув назад, так, що похід крім спустошення західних українських земель не мав важніших наслідків.

Що робив тимчасом Ізяслав, літопис не каже; здається, що він не вспів на час до Гейзи та проворність Володимирка виратувала його; він скорше відправив Гейзу, заки Ізяслав зблизився до військ свого союзника. Володимирко заповів, що не даруе Ізяславові за угорські походи на його землю, але вже 1153 р. нагло помер.

Володимиркові в історії західних українських земель належиться визначне місце. Він був оборотний і вирахований, безоглядний, зручно йшов до могучости й сили, як будівничий держави привів Галичину — цілу з Лемківщиною до важного значіння в українській політичній системі; він то збудував силу і славу Галичини, яку потім з такою повагою заступав його син Ярослав, збираючи овочі батькової праці й оборотности.

Ярослав дістав по батьку цілу та неподілену Галичину і по двох поколіннях, що прожили свій час серед тривоги й боротьби, поставив її на вершині найбільшої і далекосяжної зверхньої могутности.

Київський літопис з нагоди смерти Ярослава характеризує його в таких словах:

„Був він князь мудрий, бистрий в слові, богобійний, поважний по всіх землях і славний своїми полками. Коли була йому яка кривда, то не ходив він сам з військом, але посилав своїх воєвод. Він привів свою землю до прегарного стану, роздавав багато милостині, був ласкавий до бездомних, годував бідних, любив монаший чин і підпомагав його скільки лише міг; у всім сповняв закон божий, сам пильнував церковних справ і в порядку тримав крилос".

Знову Слово о полку Ігоревім змальовує пишними словами його силу: „Галицький Осмомисле-Ярославе! високо ти сидиш на своїм золотокованім столі, підперши Угорські гори своїми залізними полками — заступивши королеви дорогу, зачинивши Дунаю ворота — рядячи суди до Дунаю! Гроза твоя по землях тече! Ти відчиняєш ворота київські; стріляєш з батьківського золотого стола салтанів (турків) по далеких землях!..."

Ярослав, привівши землю українську до прегарного стану, помер 1. жовтня 1187 р. По словам літописця він, почувши себе смертельно хорим, скликав до себе на двір духовенство, боярство, „и нишия, и сильныя, и худыя" — „усю Галицьку землю", і впродовж трьох днів гостив їх, роздаючи милостиню монахам і бідним та прохав усіх, щоб пробачили йому всі його провини. Свій стіл віддав молодшому синові свому Олегові, а старшому Володимирові Перемишль.

Його смерть була початком замішань, що привели Галицьку землю, таку славну та імпозантну за часів Ярослава, на край політичної смерти. Рід Ярослава — вже в першій чверті XIII. століття, вимер і Галичина враз з західними українськими землями опинилася в руках талановитого Романа Мстиславича, що дав початок заснуванню оселі, над рікою Табою, притокою Вислока зв. Романове Село — або Романів. По його смерти, син його Данило створив сильну Галицько - Володимирську державу.

Але смерть останнього з володарів цеї держави Болеслава Юрія (1340) дозволила польському королеві Казимирові завоювати Галичину, в першій черзі західні землі, так що воєнні походи відбувалися від сторони Польщі все з північного-заходу й здобути вплив на політику української держави.

(Дальше буде).

***) Михайло Грушевський: Історія України-Руси. Т. II. В. 2. Львів. 1905.

УКРАЇНКА НА ФРАНЦУЗЬКОМУ ПРЕСТОЛІ

(Кілька дат і подій з життя дочки Ярослава Мудрого — Анни).

Анні, наймолодшій дочці Ярослава Мудрого судилося покинути хату й батьківщину та стати подругою чоловікові, що його вона не бачила і про якого знала тільки, що він царює у „тридесятому царстві" від України, на протилежному кінці Европи.

В 1044 р. вмерла королеві Франції Анрі І. дружина Матильда, дочка німецького цісаря Гайнріха II., не залишивши мужеського потомка, такого потрібного для закріплення престолу новій династії Капетингів — у якій Анрі І. був щойно третім з черги володарем. Не диво, що після похоронів Анрі, розваживши всі політичні й династичні наслідки свого безсинівя, вирішив оженитись удруге. І тут проти нього станула на всю широчінь питання: кого вибрати за дружину?

В Европі було тоді багато прегарних королівен та принцес, що радо булиб „перейшлися" на французький престіл, але всі тодішні панівні роди Европи були такі посвоячені зі собою, що заборонена папами женитьба свояків аж до семого покоління й посвоячення була просто катастрофальна. Подружжя Анрі з Матильдою Баварською замикало йому дорогу до німецьких принцес, потрійне подружжя його батька — дорогу до французьких родів. В тім клопоті з вибором і свояцтвами, Анрі повернув свої очі на Схід, що не був посвоячений з Капетингами і його вибір впав на українську красуню-княгиню, дочку багатого й могутнього володаря Ярослава.

Про те, що Анрі наслухався про Анну Ярославну, нічого й дивуватись, хоч давніше істориків цей факт цікавив: дово- [illegible] перша дружина його була своячкою мадярської королевої Гізелі, попередниці Насті Ярославни на престолі, та що він був щирим другом Вільгельма Завойовника, а той постійно відвідував Норвеґію і її короля Гаральда з дружиною Лисаветою Ярославною.

Так тоді з початком 1048. р. виправив Анрі І. посольство до Києва, що мало подбати про згоду великого князя України на подружжя його дочки з французьким королем. Посольство, на чолі якого стояли ріжні „світочі королівства", блискуче виконало своє завдання — вернулося до Франції з її майбутньою королевою. 14. травня, в день св. Трійці, 1049 р. в Раймсі відбувся врочистий шлюб Анни Ярославни з Анрі І. французьким.

Що пережила, передумала й перейшла молода українська княгиня за час довгої подорожі, при зустрічі з женихом і в церкві, Бог один знає. Мабуть чимало сліз виплило з прегарних очей під тонкими вигнутими бровами, що їх бачимо на одинокім існуючім портреті Анни Ярославни.

Чи була вона щаслива замужем — на це питання важко відповісти. Анрі, як виходить з памятників і джерел, що збереглись до нині, був хитрої вдачі, а чотирнадцять літ боротьби з могутніми графами та рідним братом, що намагався захопити від нього престіл, зробили з нього підзорливого, суворого й нестійкого володаря, що й видно з його державних діл. З другого боку невідомо, чи ця вдача короля йшла з ним аж у хату: на кожний випадок Анну він любив щиро й цінив високо. Це видно хочби з того, що під кінець життя, прочуваючи смерть, він хотів зробити її доконче реґенткою й тільки після рішучої її відмови заміснував на це місце свого шваґра Болдуїна. Про самуж Анну сучасні французькі хроніки пишуть як про зразкову жінку, добру і побожну матір, а Папа Микола II. прислав їй 1059. р. письмо, в якім хвалив її чеснотливість, добродійність і „всі прикмети, з якими вона несла свою королівську достойність". Дещо каже нам про Анну й те, що нерозлучним її товаришем було евангеліє словянською мовою, що нагадувало їй батьківщину і яке находиться до сьогодні в бібліотеці в Раймсі.

Перші роки подружжя Анни були захмарені її бездітністю, тоді, як її завданням було — дати наслідника династії Капетингів. Невідомо, коли вродився її перший син, але в хартії з 1058 р. згадано з Анною три її сини: Пилип, Роберт і Гюго. З них перший став після смерти батька королем Франції, другий вмер підростком, а третій став графом де Крепі й родоначальником ґр. Вермандуа. Була ще в Анни й дочка, Емма, але що з нею сталося — невідомо. Анрі вмер 4. серпня 1060. р., а королева перенеслась з дітьми в замок Сандіс. Побіля замку відставила частину землі хартією з 1060. р. під монастир. Монастир викінчено пять літ пізніше, в ньому осіли монахи-августини й він проіснував до революції 1793. р. Сім століть опісля щороку в день смерти Ярославни, тобто 6. вересня, відправлялося в ньому богослуження за душу основниці й ігумен гостив обідом в той день 13 найбідніших вдів оселі.

Життя Анни Ярославни проходило в Санлісі, головно в перших роках вдовицтва, на турботах про дітей, добродійній діяльности та опіці над церквами. В ряді документів згадують її поруч імени молодого короля Пилипа, її сина, а оден з тих документів, що відноситься до заснування монастиря в Суассон, з 1063. р., цікавий і тим, що на ньому поклала Анна одинокий в історії свій підпис „Анна Ръина" замість хрестика, що його звичайно клали королі, та ще й словянськими буквами.

Та документ з 1063. р. цікавий ще з іншого боку: це останній документ, в якім Анна виступає як королева. В тому році зайшла в життю 35-літньої королевої-вдови подія, що вирішила її дальше життя. — Серед гостей, що приїздили до Санлісу у відвідини до молодого короля і його матері, серед влаштованих з того приводу забав, ловів та бенкетів, пізнала королева Равля III., графа де Крепі, потомка Карла Великого, „одного з найбільш могучих і самостійних князів, що існували у Франції" — як пише про нього літописець. Равло заплатив коханням до прегарної королевої, вона відповіла йому палким серцем і підчас одної зустрічі вирішила: Равль схопив її „як просту пастушку", завіз до своєї столиці Крепі ан Валюа й повінчався з нею.

У Франції викликало це подружжя величезне обурення. Всі відсуджували королеву, що втратила своє достоїнство, жінку, що так швидко забула покійного чоловіка, матір, що покинула дітей. Та найбільше ускладнення було в тім, що Равль, пібрався з Анною ще за життя своєї першої дружини, з якою він збірався розвестись. Ця поїхала до папи Олександра II., а той зажадав від Равля, щоб відіслав Анну й вернувся до першої, законної жінки. Граф відмовився, а тоді його виклялі з Церкви й подружжя його з Анною визнали неважним. Та душевні чари, краса й кохання Анни були такі сильні, що навіть син її молодий король Пилип, зразу обурений на матір, почав згодом її відвідувати й навязав з матірю щирі родинні звязки, тимбільше, що був її найлюбішою дитиною. Згодом Пилип полюбив і вітчима, а за королем пішла й ціла країна — всі примирились з тим незаконним подружжям. З Равлем прожила Анна до 1074 р., тобто до часу його смерти, що була для неї важким ударом. Опісля вернулася до Парижа, де син приняв її якнайщиріше і де вона жила знову своєю добродійністю та дбайливістю за церкви. Одиноке, що змінилося, то те, що в документах від її втеч з Равлем не згадують вже опісля ніколи про неї як про „королеву", лише як про „матір короля", а останній такий документ походить з 1075. р. Що сталося після цього року з Анною Ярославною — невідомо.

Може бути, що вона подалася в котрийсь з монастирів, що його збудувала і там вмерла, але може теж правду пише французький історик де Мезере, що вона вернулася в батьківщину і там умерла. Проти цього повороту Анни до Києва все таки промовляють два факти: що черниці з монастиря Августинів, який вона оснувала в подяку Богові за сина, знали дату її смерти, що булоб майже неможливо при її повороті на Україну, та ще й згадка вченого езуїта Монестріє, який у своїм творі з 1682. р. оголосив, що віднайшов у монастирі Вілле біля Ля Ферте-Але могилу Анни, на якої плиті була навіть її різьба, як він писав — „у шапці, подібній до шапок курфірстів". Очевидно — це була київська, мономахівська, типова шапка українських княжих родів. Що сталося з тією могилою — невідомо, нині на кожний випадок її немає.

Як виглядала Анна Ярославна, це знаємо з двох її зображень: одне переховують у Паризькій Національній Бібліотеці; це копія зі статуї Анни в санліському монастирі, що тепер уже її немає. Другий портрет Анни — це вже робота якогось травера з Венеції з 18. в. і подібність її не певна, хоч відомо, що це копія з старовинного портрету Анни, що був у королівській палаті у Парижі. на обох портретах Анна — жінка високої краси, з незвичайно гарними очима й укладом уст.

Відомий теж герб Анни Ярославни, що зберігається теж у Національній Бібліотеці в Парижі в колекції гербів королів Франції. Це ромбоідальний щит з короною на верху, розділений на 2 половині: на одній з них королівські лелії Франції, на другій київські Золоті Ворота.

І ці Золоті Ворота символічні для Анни Ярославни: вилетіла вона ними, як голубка у далеку чужину й замкнулись вони за нею на віки. Десь, невідом навіть де, спочивають тлінні останки наймолодшої дочки князя Ярослава Мудрого.

С. Лящинська.

БРИТІЙСЬКО-ІТАЛІЙСЬКА КАМПАНІЯ В СХІДНІЙ АФРИЦІ.—Англійці заняли Агордат (1) і пігналися за італійцями в напрямі Черену. Завзяті бої йдуть коло Беренту (2) і Біякунді (3). Італійці відступають вздовж дороги з Ґалабату до Ґондару (4).

ЯК ТВОРИЛОСЬ ЗВАННЯ?

(Докінчення).

Але Тейлор, соціолог, не добачував мабуть проблеми в повищих спостереженнях і виснутих з них заключеннях. Її спостеріг щойно психолог, тому й видвигнув питання: чи можливо примінити психологію людини до раціоналізації господарського життя? Перший занявся цією справою Мюнстерберг, стараючись прослідити, чи виступають у фізичній праці такі психічні чинности, котрі дають одній людині змогу дану працю взагалі виконувати, а другій ні; або щоби одна людина виконувала її краще, друга гірше; він досліджував, чи дійсно вимагана праця з одної, а до диспозиції поставлена з другої сторони, такі ріжні, що треба аж підшукувати для людини відповідну працю, а для даної праці підходячу людину, переводячи обосторонний добір. По певному часі вдалось йому таки позитивно вирішити не лише всі повищі справи, але й виробити методи пізнавання придатности людини.

Цими методами зачали користуватись приватні підприємці Америки, використовуючи однобічно досліди над придатністю людини, й експльоатуючи безсовісно її робочу силу. Але Отто Ліпмен і Вилйем Стерн надали цим дослідам соціяльно-етичний підклад, нормуючи раціональне уживання людської сили.

До вибуху світової війни мало користано з дослідів над придатністю людини. Перші спроби практичного використання йшли на користь приватного підприємства, дарма, що державного: війни, і приватно господарських цілей. В цьому саме й крилась небезпека викривлення ідеї, бо таке використування робочої сили є позбавлене соціяльно-етичного підкладу, одного з найважніших чинників господарського життя.

Воно видвигнуло справу раціонального використання сили людини головно після світової війни. Справа добору робітників, особливо термінаторів, проблема поради вибору звання звернули на себе велику увагу, розбудили заінтересування, та викликали живу дискусію. Досліджування придатности людини набрало великого розгону. Думка Тейлора: ріжні призвання ставлять до людини ріжні вимоги, і: кожна людина є ріжно устроєна, не лише психічно, маючи своєрідні питоменности, але і психольогічний тип, що виступає підчас досліду придатности, є сталий і не дається змінити під впливом зовнішніх спонук, як вправи, призвичаєння, рутини, а в найкращому випадку зміняється лише дуже незначно — увійшла в основу нової науки.

Досліди над придатністю людини пішли по лінії негативного вибору звання, ставлячи собі завдання не допустити осібняка до призвання, до котрого не надається.

Життева практика доказала, що негативний дослід не вистарчає. Ходить про позитивний. Він має вказати звання, якому людина повинна посвятитися. А такий вибір звання конче потрібний як для одиниці, так і суспільности.

Булоб однак утопією жадати лише такого звання для людини, в котрім вона моглаб розвинути і вповні використати усі свої сили. Така вимога в сучасних умовинах господарського життя вповні виключена, бож звання є вислідом і потребою загально-господарського життя, а не випливом лиш потреб людини. Томуж людина мусить вставити себе в дані рами господарського життя, та вибирати зпоміж існуючих призвань найбільше відповідне для себе. У відплату за те, жадаємо, щоби вибір звання спирався на дослідженню замилування, нахилів і здібностей людини, а це покликала народню школу до помочі порадні.

Справа вибору звання вийшла вже в державах Заходу зі сфери приватної і добродійної ініціятиви. Вона перейшла на державу, діставши майже всюди законне унормовання. В містах потворено уряди фахової поради для поради вибору звання. Громади даного повіту получено в одну цілість і утворено для них один спільний уряд. Його завданням є давати фахову пораду в справі вибору звання тим, що до поради зголосяться. До праці в порадніях покликано спеціяльно вишколених професійних драдників і дораниць, фахових психологів, педагогів, лікарів та вчених представників поодиноких галузей господарського життя.

Але порадня не може самостійно виконувати свого завдання. Фаховому дорадникові неможливо пізнати в короткому часі підчас досліду всесторонньо аспіранта. Томуж життева конечність покликала народню школу до помочі порадні.

Кожну народню школу зобовязано до сталого контакту з пораднею. Школа на протязі цілого часу вчащання дитини на науку а головно в останньому році переводить вступні досліди над психольогією своїх вихованків, збирає психольогічний матеріял, його порядкує, та в означеному часі пересилає порадні.

І тямущі батьки дітей чимало віддають порадні прислугу пересилаючи до неї спостереження й поміщення про замилування, уподобання, нахили і здібности своїх дітей.

Фаховий дорадник, маючи перед собою аспіранта, а одержавши від народнього вчителя пляномірно й систематично зібраний психольогічний матеріял, що всесторонньо характеризує його під психологічним і моральним оглядом, одержавши від тямущих батьків дитини поміщені спостереження й поміщення, засягнувши евентуальних інформацій у лікаря спеціяліста того звання, котре аспірант хоче вибрати або у фахового психольога — видає фахову пораду, розвязуючи практично проблему вибору звання і звязану з ним проблему праці.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Прохання молоді.

В українській пресі можна часто стрінути ріжні поклики, звернені в сторону нашої молоді, якими взивається її до праці в справі допомоги визвольним змаганням українського народу. Такі поклики є навіть оправдані, бо хтож як не тут роджена молодь може тепер заступити ту стару українську іміграцію, що довгими роками обороняла українську справу. Саме тепер, ці воєнні часи і ті зміни, які ті часи принесуть, заставляють нашу молодь в Америці подумати добре над тим, як приєднати американську публичну опінію для української справи. Над тим думає і наша молодь в Бостоні. І це було причиною, що повстав у нас Місцевий Центральний Комітет з ріжних товариств, при яких гуртується наша молодь. Хочемо в тім Комітеті спільно думати і спільно працювати. І хочемо ту працю поширити. Ось і тому скликуємо організовану нашу молодь з Нової Англії на Зїзд, що відбудеться в Бостоні в днях 21, 22 і 23-го лютого б. р. На тім зїзді будуть промовляти адв. Іван Роберте, предсідник Ліги Української Молоді Північної Америки, панна Анна Задорожна, наша молода журналістка, як й інші. Усі присутні зможуть брати участь в дискусіях, що будуть по рефератах на тему української молоді в Америці й її завдань. В пятницю, 21. лютого буде „Бескет бол", а в суботу, дня 22. лютого, відбудеться бенкет, получений з танцями. Знову в неділю відбудеться концерт, присвячений Тарасови Шевченкови і Лесі Українці. Просимо наших батьків і матерей, щоб памятали на це та подбали, щоб їхні діти були на тім Зїзді, а декотрим помогли і фінансово. Будемо теж раді бачити на наших підприємствах і старше громадянство, бо разом з ним зможемо спільними силами краще виявити перед американцями силу українського духа, а зокрема ще й заманіфестуємо краще нашу молодь у Бостоні й Новій Англії. По ближчі інформації просимо писати на таку адресу:

Peter Panteluk,
58 Cambridge St., Boston, Mass.

Ніколи не періть шмаття в твердій воді. Якщо не можна одержати дощівки, то треба змякшити воду бораксом або додаванням одної або двох чайних ложок цитринового квасу.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ВІДДІЛ 204. УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
відіграє
СИЛАМИ ТЕАТРАЛЬНОГО ГУРТКА „ПРОМІНЬ"
під проводом артиста Івана Кучмака
драму на 4 дії, Петра Мерчука
„МИ ЙДЕМО В БІЙ"
В НЕДІЛЮ, 9. ЛЮТОГО (FEBRUARY 9, 1941)
В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ,
334 Іст 14. вулиця, Ню Йорк Сіті.
Початок точно година 6. ввечір. Вступ 40 центів.
ПО ВИСТАВІ БАЛЬ
На ту так гарну виставу й баль запрошується всіх членів 204. відділу У. Н. Союзу і все українське громадянство.
Уряд 204. відділу У. Н. Союзу.

ПОВІДОМЛЕННЯ З ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.
ЗАХОДОМ ЖІНОЧОГО ТОВ. ім. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ, ВІД. 29. СУА
відбудеться
СВЯТО В ПАМЯТЬ ОЛЬГИ БАСАРАБ
В НЕДІЛЮ, 9. ЛЮТОГО, зараз по Богослуженню відправиться **ПОМИНАЛЬНА ПАНАХИДА** в українській православній церкві.
СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ в годині 3. в гали церковній на Геріс Евеню.
В програму входять реферат, декламації та цікаві виступи. Не кінець поважне приняття усіх гостей. Вступ 25 центів.
На це свято загостить до нас генерал В. Сікевич.
Запрошуємо до участи місцевих та позамісцевих громадян. Прийдіть та звеличаймо гідно память Ольги Басараб.
Уряд Товариства.

ЮВІЛЕЙНИЙ ОБХІД
З НАГОДИ 25-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ СЕСТРИЦТВА ЛЮБОВ, ВІД. 37. У. Н. СОЮЗУ
відбудеться
В СУБОТУ, 8. ЛЮТОГО (FEBRUARY 8, 1941)
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 214 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
в годині 2. пополудні
ЮВІЛЕЙНИЙ ОБІД
Святочну бесіду виголосить гр. Д. ГАЛИЧИН, гол. рекорд. секр. У. Н. С.
По обіді БАЛЬ
Вступ на обід і баль $1. Вступ на баль 35 центів.
Запрошуємо Братства, Товариства, Клюби до численної участи.
За добрий обід і веселу забаву ручить — Комітет.

ФУТРА

МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО

Clearance of Fur Coats

ALL COATS ON HAND
DRASTICALLY REDUCED

Raccoon Coats
Skunk Coats
Muskrat Coats
Hudson Seal Coats
Black Persian Lamb Coats
Natural Red Fox Jackets
Silver Fox Jackets
Skunk Jackets
Hudson Seal Jackets

Come In Today For These Values While The Selection Is Large.

Michael Turansky
350 7th AVENUE
Bet. 29 & 30 Sts
LAckawanna 4-0973
Open Daily to 6 P. M.
Sat. till 3 P. M.
New York, N. Y.

UKRAINIAN WEEKLY

THE U.N.A. SPORTLIGHT

OLYPHANT WINS 2 GAMES

Olyphant's U.N.A. Branch 448 won 2 games recently, defeating the Olyphant Scholastics and the Rover A. C. by scores of 33—22 and 41—29. Chomin took scoring honors in both games, dropping in 14 and 15 points respectively. Moskwa scored 10 points for the Scholastics, and J. Herninko and J. Tomcho shared honors for the Rovers, dropping in 9 points apiece.

The Olyphant team would like to arrange games with other U.N.A. teams. Arrangements can be made by writing to John Pesota, 115 Willow Ave., Olyphant, Pa.

John Pesota.

McADOO BEATS ST. CLAIR BR. 31

The division-leading McAdoo U. N. A. basketball team, playing at McAdoo, defeated St. Clair Branch 31 by a 65—43 score, on Jan. 20th. Although the 1st quarter was a tough one for both sides, McAdoo coasted through the remainer of the game in champion style. Sashko, S. Plaskonos, and G. Suhina were the high scorers on the winning team, getting 16, 16, and 15 points respectively. Tomko came through for St. Clair 31 with 15 points.

The box score:

ST. CLAIR BR. 31

	G	F	P
Juba, f	1	4	6
Resavage, f	3	3	7
Horbal, c	2	0	6
Tomko, g	7	1	15
Wylotta, g	4	1	9
Totals:	17	9	43

McADOO

	G	F	P
Sashko, f	8	0	16
M. Plaskonos, f	2	2	6
S. Plaskonos, c	8	0	16
G. Suhina, g	7	1	15
Fedashko, g	4	0	8
N. Suhina, g	2	0	4
Totals:	31	3	65

St. Clair 31:	4	7	9	23—43
McAdoo:	8	19	24	14—65

Morochko, referee. Krensavage, scorer. Wargo, timer.

Wasil Plaskonos.

NEW YORK TRIUMPHS OVER PHILLY

Playing at New York's Stuyvesant High School on Jan. 26th, New York's U.N.A. Branch 361 walloped the Philadelphia team, 36 to 20. Although the Quaker City boys entered the game as the underdog, their fighting spirit gave the Big Town lads plenty to worry about. There were few highlights. It was one continuous battle for the possession of the ball, with the ball changing sides by the second. The New Yorkers gave a display of some pretty sloppy ball handling in several spots during the game, showing that they haven't yet reached their championship form of last year. New Yorker Ted Dusanenko took scoring honors with 9 points to his credit.

The box score:

NEW YORK BRANCH 361

	G	F	P
Ted Dusanenko	3	3	9
Mike Czarnecky	2	2	6
Steve Czarnecky	3	1	7
Nestor Stadnyk	3	0	6
Steve Yuhas	4	0	8
Jim Nykyforchyn	0	0	0
John Stadnyk	0	0	0
Mike Prylucki	0	0	0
George Semus	0	0	0
Harry Poléhe	0	0	0
Totals:	15	6	36

PHILADELPHIA

	G	F	P
Bliszcz	1	2	4
Mathews	3	1	7
W. Juzwiak	2	0	4
J. Juzwiak	2	1	5
R. Slobogin	0	0	0
Totals:	8	4	20

New York 361:	7	16	0	13—36
Philadelphia:	4	5	6	5—20

George Lawor, Bill Wiley, referees. Michael Husar, scorer. George Slobogin, timer.

Michael Husar.

SPORTS NEWS FROM AMBRIDGE

The Ambridge U.N.A. team played 3 games, losing 2 and winning 1. We traveled to Arnold for our 1st game, being overwhelmed 47 to 21. T. Lobur led Arnold's attack with 17 points, while J. Fedorko led our team with 12 points. We traveled to neighboring Leetsdale for our 2nd game, and lost to the Alumni 51—36. Glucki and Kuzma with 16 points each led Leetsdale's offense, and Jula and Fapsy led our team with 10 and 11 points respectively. We traveled to Cleveland for our last game, and engaged the Fenn College Frosh in a preliminary, winning 19 to 16 with J. Fedorko leading the attack with 8 points. The score at the 1st quarter stood 6—3 in favor of Fenn, and at the half Fenn still led 11—8. At the ¾ mark the score was 13—12, still in favor of the Frosh team. In the final quarter our team put on a spurt, scoring 7 points to Fenn's 3. Fouls won the game. Fedorko and Homziak each sinking 2 out of 2, and J. Rodlo sinking 1. The Ambridge U.N.A. team would like to play at Akron, Cleveland, and Rossford. The managers of these teams are requested to write to Paul Cybuck, 831 11th St., Ambridge, Pa. We are completely uniformed with a gold and black combination. Our pants are black with gold striping, while the jerseys are black and gold. Our jackets are black with gold trimmings.

Paul Cybuck.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЕМПБЕЛ, О. — Місячні збори Тов. Сокіл, від. 218., відбудуться 9. лютого, в годині 3. пополудні, в гали . Н. Дому, 165 Gordon Ave. На ці збори має явитись кожний член. Важні справи: докінчення річних зборів і вибір делегата на конвенцію. — Уряд Товариства.

КЛІВЛЕНД, О. — На річнім мітінгу Тов. Просвіта, від. 260., що відбувся 12. січня 1941. р., вибраний зістав такий уряд: Ефрозина Свідрик, предс.; Марія Бандура, заст.; Розалія Кокоць, секр. і кас.; Анна Забвоцька і Анна Пацула, контр.; Розалія Кокоць, делеґатка до Злучених Товариств. Місячний мітінг відбудеться 9. лютого, в школі, там, де все, в 12. годині. Проситься всіх членів прийти, бо буде вибір делеґатки на конвенцію У. Н. Союзу. — Ефрозина Свідрик, предс.; Розалія Кокоць, секр.

АВОКА, ПА. — Місячні збори Бр. св. І. Хрестителя, від. 326., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 1:30, на гали Турка. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є дуже важі справи до полагодження. Також буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Проситься всіх членів, що мають довг, заплатити, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Братство більше не буде закладати за нікого до Союзу. — Василь Лісний, предс.; Яким Слюсар, кас.; Микола Колодій, секр.

АЛТУНА, ПА. — Місячні збори Тов. Сеп. Зач. Пр. Бог., від. 145., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 2:00 пополудні в гали церковній. На цих зборах буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Проситься всіх членів явитись. — Гнат Ґураль, предс.; Григорій Сеньків, кас.; Евстахій Патроник, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 2 пополудні, в У. Н. Домі, на Компила Гіл. Обовязком всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. — Юрій Ясінчук, предс.; Павло Тидяк, кас.; Петро Черкас, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Місячні збори Тов. ім. Ольги Басараб, від. 348., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 2 пополудні, в гали церковній, W. Rayen Ave. Проситься всіх членкинь прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. 12. січня вибрано уряд на рік 1941. і делеґатку на 20 конвенцію У. Н. Союзу. До уряду ввійшли: Анна Рапава, предс.; Анастасія Дубінська, заст.; Марія Періг, секр. фін. і рек.; Йосифина Стахура, заст.; Варвара Дубас, кас.; Малаян Ворожбит, заст.; контроля: Анна Морозко і Юлія Грицько; доглядачка хорих Марія Токар. Місячні збори будуть відбуватись в другу неділю по першім, в годині 2 попол. — Анна Рапава, предс.; Варвара Дубас, кас.; Марія Періг, секр. і делеґатка.

ВЕСТБУРИ, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267., відбудуться в суботу, 8. лютого, в год. 8. вечером. Кожний член мусить явитися, бо на цих зборах будемо вибирати делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Не явившийся член підлягає карі, приписаній статутом. — К. Дідух, секр.

АНСОНІЯ, КОН. — Місячні збори Тов. Любов, від. 262., відбудуться в неділю, 9. лютого, в 4:30 годині пополудні, в церковній гали на Кліфтон Ев. Проситься всіх членів прибути. Є важні справи до полагодження і вибір делеґата на конвенцію У. Н. С. — Е. Ґеряк, предс.; С. Берн, кас.; О. Придун, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Звичайні збори Бр. св. Василія Вел., від. 87., відбудуться в неділю, 9. лютого, в гали парохіяльній, Ellicott Road. Проситься членів прибути на ті збори, бо буде вибір делеґата на 20. конвенцію У. Н. С. Проситься членів, котрі довгують, прийти й виплатити свої довги, бо вже час; не можете, як депресія, то просимо хоть сповняйте свої обовязки, коли робите. — Константин Купер, предс.; Іван Окаль, кас.; Микола Трояновський, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 78., подає до відома, що Стефан Кіньо, касієр, зрезиґнував, а на його місце зістав Антоній Бончак. На рік 1941. мітінґи відбуваються в першу неділю в місяці по першім, то є з початку місяця. Тепер щоб члени до 25 лютого свої місячні виплатили. — Олекса Паламар, предс.; Антоній Бончак, кас.; Мих. Шайняк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 2. пополудні, в домі Укр. Нар. Громади, 708 Ґрін Ст. Обовязком кожного члена явитись на зборах, бо буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. — Микола Муляр, пр.; Павло Закорчемний, кас.; Микола Іщук, секр.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ.

ГАРОЛД Е. СТАСЕН, ґубернатор Мінесоти, що закликує Републиканську Партію станути за заграничну політику Рузвелта.

СОВЄТСЬКА БАВОВНА В МАДЯРЩИНІ

БУДАПЕШТ. — Преса подає, що є в дорозі з Совєтів до Мадярщини траспорт бавовни.

„ВИНСТОН" І „ФРЕНКЛИН"

ЛОНДОН. — Що є добре порозуміння між през. Рузвелтом і британійським премієром Винстоном Чорчілем, видно вже з того, що „Дейлі Мейл" подає, що підчас телефонічної розмови, обидва згадані провідники говорили до себе по імени, просто як Френклин і Винстон.

ШАПКИ ІЗ СТАРОВИННИХ ҐУКОПИСІВ

У Самаркадському університеті на Сибірі звернули увагу на папір, з якого місцеві домашні промисловці роблять підкладки до шапок. Виявилося, що вони вживають для цього листків із старовинних книг, які перед російською революцією були власністю вищих урядовців. Самаркандським ученим удалося вирятувати 350 старовинних книг, писаних по-перськи й арабськи тому 500—600 літ. Усі вони були призначені на деңця до шапок.

МАТИ ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА РОЗТИНАЄ ВЕЛИЧЕЗНЕ СВЯТОЧНЕ ПЕЧИВО, ДАРОВАНЕ НА 59. УРОДИНИ ПРЕЗИДЕНТА.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

Пошукую своїх сестер **МАРІЇ, ТЕКЛІ І АНАСТАЗІЇ,** дочок **Михайла Кульчицького Густ з Запотока,** родом зо села Кульчиць Шлях., пов. Самбір, Західня Україна. Вони виїхали до Злучених Держав перед світовою війною. Хто би про них знав, або вони самі, прошу зголоситись на пошкчу адресу:

STEVE KULCHYCKI,
12 16 C. St. George St.
Montreal, Que., Canada

ВСІ ЧАСТИ до направи **ПЕЧЕЙ,** вутлевих, ґазових, нафтових, огрівачів парою й гарячою водою, як також усякі нові печі можете дістати в

STOVE MFRS CORP.,
182-186 Mulberry St., Newark, N. J.,
зараз коло пожарні при Lafayette St.
Телефон: MA 2-2913.

Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомагання шлунка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полекші. Тим усім поручаемо спробувати даром Зела Мілертон, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. По вжитті пробки переконаєтеся, як скуточно ділають в недомаганнях таких, як кваси шлунка, ґази, нестравність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціяльна Оферта
по знижених цінах.

[ ] 1 Package Millerton .75
[ ] 2 „ „ 1.25
[ ] 3 „ „ 1.75
[ ] 6 „ „ 3.00

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.

Single package not sent COD. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

КНИЖЕЧКИ
— для —
МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ
ДЛЯ САМИХ НАЙМОЛОДШИХ.

Нині, коли кожна дитина, кожний хлопець і кожна дівчина, читає книжечки з наймолодших літ, не можна й наших дітей, хочби наймолодших, лишити без книжечки.

Наступні книжечки можуть ущасливити молодих читачів:

РОБІНЗОН КРУЗО (у кольорових ілюстраціях) ... 15¢
ОДАРКА, повістка для дітей, написав Андрій Чайковський, з малюнками Петра Андрусіва ... 40¢
ДІД ЯКІВ, оповідання для молоді, нап. Федір Дудко. Ілюстрував Ю. Кирієнко ... 15¢
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА (кольорові ілюстрації) ... 25¢
ЯЦІВ СМУТОК І ОХОТУ СКЛАЛИ В КНИЖЕЧКУ ОТУ. Написали Фрідріх Нетто—Василь Ткачкевич (кольорві ілюстрації) ... 15¢
ПРИГОДИ КАЧУРИКА, написав Б. Герц, з рисунками ... 15¢

ВСІ ЦІ КНИЖЕЧКИ РАЗОМ 1 ДОЛЯРА.

Замовлення шліть до:
"Svoboda"
BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. $295.00

Все, чого треба, з виімком одіня й належитостей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.

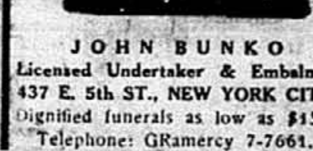
МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 221. Інша мова.

Стріла Тарзелі прошила повітря і вбилась глибоко в плечі льва. Той миттю підскочив високо і впав мертвий вділ придавлюючи собою Тома.

Дівчина поспішно зіскочила здерева і побігла хлопцеви на поміч. Скоро вона витягнула Тома зпід труппа льва.

А тепер, коли вона імпульсивно його врятувала, її знов почала мучити думка, що той хлопець належить до ворожого табору.

Вона схопила його грубо. „Алісо, Алісо! Я є твій брат", лебедів хлопчина до неї. Але вона зтого не розуміла ні слова.

Так, боявся

Судді: То ви признаєтеся, що вкравши мошонку, почували страх?

Злодій: Так. Я боявся чи не пуста вона припадком!

Лондонський експерт каже, що є 1,000 відмін барабоаь.